

18-ти конгрес на Карпато-Балканската геоложка асоциация

От 3 до 6 септември 2006 г. в Сава център в Белград (Сърбия) се състоя поредният, 18-ти конгрес на Карпато-Балканската геоложка асоциация (КБГА). Според съществуващата традиция при провеждането на конгресите на Асоциацията през 1993 г. в Белград трябваше да се проведе 15-тият конгрес. Поради настъпилите тогава политически събития, вкл. военни действия и международна изолация на Югославия, той не беше проведен, с което се наруши реда и времето между конгресите на КБГА.

Малко история. Асоциацията е основана под името Карпатска геоложка асоциация през 1922 г. на 13-ия Световен геоложки конгрес в Брюксел. Тогава в нея членуват само Полша, Румъния, Чехословакия и Югославия (вижда се отсъствието на страните от „противоположния лагер“ през току-що отминалата война). Провеждат се само 3 конгреса: в Лвов (тогава в Полша) — през 1925 г., в Букурещ — 1927 г. и в Прага — 1931 г. Настъпилата световна икономическа криза и II-та световна война за дълго прекъсват дейността на Асоциацията.

Тя е подновена по инициатива на чехословашките и румънски геолози на 29-ия Световен геоложки конгрес в Мексико. Тогава в Асоциацията влизат нови членове — България, Украинска ССР и Унгария и тя добива съвременното си име — Карпато-Балканската геоложка асоциация. По-късно към нея последователно се присъединяват Австрия, Гърция и Албания, а след разпадането на

някой от държавите-членки — Словакия, Словения, Сърбия, Македония и Чехия. На последния, 18-ти конгрес беше приета и Черна гора, т.е. в момента членове на Асоциацията са 14 държави.

Подновените конгреси се провеждат отначало на всеки 2 години както следва: 4-ти в Киев и Лвов (1958 г.), 5-ти в Букурещ (1961 г.), 6-ти във Варшава и Краков (1963 г.), 7-ми в София (1965 г.), 8-ми в Белград (1967 г.), 9-ти в Будапеща (1969 г.), а след това на всеки 4 години: 10-ти в Братислава (1973 г.), 11-ти в Киев (1977 г.), 12-ти в Букурещ (1981 г.), 13-ти Краков (1985 г.), 14-ти в София (1989 г.), 15-ти в Атина (1995 г.), 16-ти — във Виена (1998 г.), 17-ти — в Братислава (2002 г.) и 18-ти в Белград (2006 г.).

Организационна структура. Асоциацията се ръководи от Изпълнително бюро с мандат 4 години (т.е. между два конгреса), в който влизат призиветът на Асоциацията, генералният секретар (и двамата от страната, която ще проведе следващия конгрес и съответно те ще бъдат президент и генерален секретар на конгреса), вицепрезидентът (обикновено от страната, която ще проведе конгреса след 8 години) и експрезидентът. Заедно с националните представители на страните-членки (които са и ръководители на националните комитети на КБГА в съответната страна) те образуват Съвета на организацията. Той е най-висшият орган на Асоциацията с права да приема и променя устава ѝ, да избира място за провеждане на

Част от българските участници в Конгреса пред Сава Център

конгресите, съответно да избира членовете на Изпълнителното бюро и да приема нови членове на Асоциацията.

Досегашен президент на КБГА беше проф. А. Грубич, генерален секретар — проф. М. Ерцеговац, вицепрезидент — акад. С. Карамата (и тримата от Сърбия) и експрезидент — ст.н.с. Й. Возар (от Словакия).

Досега Асоциацията се състоеше от 10 комисии, създадени с презумцията да ръководят и насочват колективните изследвания в дадена област на геоложките науки. Тези комисии се ръководеха от представителите на отделните страни-членки (до 1989 г. поради по-малкия брой на тези страни, на всяка от тях беше поверено председателството най-малко на една от комисииите). Независимо че ръководителите на комисииите бяха изтъкнати учени в съответната област, нямаше механизъм за съвместна работа, нито каквото и да било финансиране. От десетилетия те практически не функционираха, освен по време на конгресите — в най-добрия случай те извършваха подбор на абстракти, доклади и ръководители на заседания. Това формално съществуване беше обсъдено на 17-ия конгрес в Братислава и беше предложено те да бъдат премахнати. На настоящия конгрес това бе фиксирано в новоприетия устав и на тяхно място беше предвидено създаването на работни групи за разрешаване на определен проблем по предложение най-малко на 2 страни-членки. Работният колектив на групата избира своя ръководител и изработва програмата, които се утвърждават от Съвета на КБГА. По този начин бяха институционализирани съществуващите вече работни групи „Околопанонски терени“ и „Лимнология“. Беше предложено също така създаването на нови такива с работни названия „Околомизийска геология“ и „Ревизия на мезозойските литостратиграфски единици“. Асоциацията е отворена за нови предложения за работни групи по актуални въпроси (регионални и тематични), които да се решават със силите на няколко заинтересувани страни. Съобразно устава на КБГА работните групи трябва най-малко един път годишно да се отчитат пред Съвета на Асоциацията.

Друго важно изменение на устава засяга членовете на Асоциацията — те могат да бъдат колективни (научен или научни колективи от дадена страна), почетни и индивидуални (последните са само от страни, които не са членки на Асоциацията). Всичките те ще бъдат утвърждавани от Съвета. Беше уточнено, че националните представители в отделните страни се избират от орган, обединяващ представителите на всички научни институции и организации. Това условие отдавна е изпълнено от нашата страна, в която този орган е Националният комитет по геология с председател акад. Т. Николов.

Работа на 18-ия конгрес и българското участие в нея. В конгреса участваха 170 учени (срещу 498 в Братислава) от всичките 13 страни-членки на КБГА. Публикувани бяха 190 абстракти (355 в Братислава) на 433 автора. От така заявените доклади бяха изнесени само половината (212 в Братислава) поради отсъствие на авторите. Видя се много скромното участие, включително и на страната-домакин в конгреса. Българското участие беше също доста скромно — 14 души (5 от Софийския университет, 4 — от Геологическия институт на БАН, 4 — от Марица-изток ЕООД и 1 от Геология и геофизика АД).

Докладите бяха разпределени в 11 симпозиуми и 1 работна група:

- S 1 — Палеогеография и формиране на басейните
- S 2 — Палеонтология и стратиграфия
- S 3 — Метаморфни процеси
- S 4 — Вулкански и плутонични процеси
- S 5 — Структурна геология и геотектоника
- S 6 — Литосферни структури, сеизмология и сеизмична опасност
- S 7 — Минералогия
- S 8 — Минерални ресурси и икономическа геология
- S 9 — Хидрогеология и геотермална енергия
- S 10 — Инженерна геология и геотехника
- S 11 — Геология на околната среда, георазнообразие и геолошко наследство

Работната група беше озаглавена „Околопанонски терени“.

Преди и след конгреса се проведеха 2 от предложените 5 геоложки екскурзии.

В програмата на конгреса бяха включени 11 устни доклади на български учени (или с тяхно участие), а именно:

S 2 — Metodiev, L., Koleva-Rekalova, E.: Cathodoluminescence and geochemical studies of belemnite rostra from the Lower and Middle Jurassic in Bulgaria.

S 3 — Statelova, J., Machev, Ph.: Zoned garnets and implications to the metamorphic history of Lazovo complex, Central Stara Planina, Bulgaria.

S 4 — Bidzhova, L., Nedialkov, R.: Rock-forming minerals and magmatic enclaves in the Plana pluton, Bulgaria.

Kozhoukharova, E.: Precambrian ophiolitic association in the Rhodope Massif.

Yanev, Y., Boev, B., Innocenti, F., Manetti, P., Pecsckay, Z., Tonarini, S., D'Orazio, M.: Ultrapotassic and potassic Late Neogene volcanic rocks in Macedonia: mineralogy, geochemistry, and age.

S 5 — Zagorchev, I. Milovanović, D. Deformations and metamorphism in the eastern parts of the Serbo-Macedonian massif.

Zagorchev, I., Stoykova, K., Ivanov, M. New data on the Late Cretaceous tectonics and geodynamics in the eastern parts of the Balkan Peninsula.

S 6 — Banješević, M., Cvetković, V., von Quadt, A., Peycheva, I., Cocić, S.: Geodynamic reconstructions based of the magmatism in the Timok magmatic complex (East Serbia) — part of the Carpathian-Balkan belt.

Zakariadze, G., Popević, A., Haydoutov, I., Bayanova, T., Karpenko, S., Korikovskiy, S., Mitrofanov, F., Karamata, S., Sergeev, S.: The age, composition and origin of paleoceanic gabbros of Deli Jovan Massive (NE Serbia).

S 7 — Kunov, A., Hikov, A., Velinova, N.: Aluminium phosphate-sulfate minerals from the advanced argillic alteration systems in Bulgaria.

S 8 — Nedialkov, R., Zartova, A., Moritz, R., Bussy, F., von Quadt, A., Peycheva, I., Fontigné, D.: Magmatic petrology and exsolution of ore bearing fluid in the magmatic center Assarel, Central Srednogorie, Bulgaria.

Всичките доклади бяха изнесени на Конгреса (с изключение докладът на Е. Кожухарова, а един бе представен като постер).

Освен това бяха представени и 4 постерни доклади:

Arvantidis, N., Amov, B.: New geological and metalogenetic interpretation of lead isotopes from mineralisations in Greece.

Koleva-Rekalova, E., Metodiev, L., Ivanova, D.: Transgressive-regressive (T-R) cyclic model: an example from the Upper Pliensbachian-Toarcian succession near the village Beledie Han, Western Balkan Mountains, Bulgaria.

Kovachev, V., Stefanova, V., Boev, B., Mladenov, V.: Stream sediments and bleg analysis by prospecting of gold in Alshar (Carlin type deposits), Macedonia.

Tranos, M. D., Kachev, V. N., Mountrakis, D. M.: Transensional origin of the Simitli basin, SW Bulgaria.

В Почетния комитет на Конгреса бяха включени 3-ма българци (ст.н.с. I ст. А. Харковска, чл.-кор. И. Загорчев и ст.н.с. Й. Янев). Четирима наши учени бяха поканени да ръководят заседания (ст.н.с. Е. Кожухарова, чл.-кор. И. Загорчев, акад. Т. Николов и ст.н.с. Т. Тодоров), от които единствено чл.-кор. И. Загорчев присъстваше на конгреса.

На конгреса беше представена само една кандидатура за провеждане на следващия, 19-ти конгрес — тази на Гърция. Предложението беше прието единодушно и конгресът ще се проведе през 2010 в гр. Солун. Председател на организационния комитет на конгреса и съответно на Асоциацията е проф. Г. Кристофидес от Университета „Аристотел“ в същия град, а генерален секретар е проф. С. Павлидис — зам. председател на Гръцкото геолошко дружество.

Йоцо Янев
Национален представител в КБГА